

ЗАХРИПЛІЙ ГОЛОС ТИШІ

(Драма на дві дії про війну та кохання на межі можливого)

*Посвята пам'яті Віталія Краснюка (позивний «Сокіл»)
та усім загиблим Героям України*

ДІЙОВІ ОСОБИ:

МАРКО Мар'ян (псевдо «Каштан»);

ГАЛИНА Каштан (псевдо «Конвалія»);

ВІТАЛІЙ Краснюк (псевдо «Сокіл»)

ДАНЬКА (псевдо «Ромашка»);

КАТРІН (санітарка);

КЕТ (санітарка).

А також позмінно можна виконувати одну чоловічу роль: Донець, Басмач, охоронець тощо .

ДІЯ ПЕРША

ГОЛОС: ЯВА ПЕРША. ПРОЛОГ. НІЧНИЙ ПОТЯГ

Два бокових місця плацкартного вагона. З великим наплічником заходить спортивної статури чоловік близько 30-ти років. Дістає квиток. «Так таки так, 43 місце, нижня полиця, - зупиняється, - так таки так, буде риба й буде рак. Ось і знак». Запаковує речі. Як тільки сідає, до вагону заходить з великою валізою напрочуд миловидна молода жінка.

ЖІНКА. Доброго вечора! Моє місце 44. Напевно, ми з вами сусіди.

ЧОЛОВІК.. Доброго вечора! Ось це так сусідка. Може одразу й познайомимося?

ЖІНКА. І як ви це пропонуєте зробити?

ЧОЛОВІК *(бере з рук її квиток)*. А дуже просто: квиток за місцем 44 належить Галині Каштан. *(Виймає свій квиток)*. Квиток за місцем 43 наданий Марко Мар'яну. Як це все несправедливо?

ГАЛИНА. Щось знову не так?

МАРКО. Я не зможу собі дозволити, аби прекрасна Галина Каштан їхала всю ніч на боковому верхньому місці, тоді як я розкошуватиму на боковій нижній полиці.

ГАЛИНА. Не переймайтеся, пане Марко, мене висота не лякає.

МАРКО. А якщо впадете?

ГАЛИНА. Краще падати згори на когось, ніж хтось падатиме на тебе. Проте, одразу попереджаю, я не схильна до польотів серед ночі. Ну не схожа ж я на відьмочку.

МАРКО. Звісно, ні. Ви, Галино, швидше подібні ...

ГАЛИНА. Не заперечуватиму проти небесного ангела. Проте міняємо тему розмови.

МАРКО (*розчаровано*). Ангелу не заперечиш. Ви часто їздите до Києва?

ГАЛИНА. Так, навчаюся там в аспірантурі. А перед цим закінчувала медичний університет.

МАРКО. Уявляєте, я теж аспірант. Але закінчував юридичний.

ГАЛИНА. Он як!

МАРКО. І про що ж буде ваше дослідження?

ГАЛИНА. Про трагічні наслідки для жіночої психіки та загалом здоров'я після штучного переривання вагітності. По вас бачу, ви вже шоковані!

МАРКО. Доволі специфічна та навіть трагічна тема.

ГАЛИНА. Не трагічна, а катастрофічна. Щороку в Україні роблять близько 200 тисяч абортів. А це – фактично – 200 тисяч дітей. Ненароджених. Менше з тим. А ви про що ж пишете?

МАРКО. Про недосконалість правозахисної системи України в умовах новітнього тоталітаризму.

ГАЛИНА. Зараз перший рік, коли донецькі прийшли до влади. І вони самі кажуть, що прийшли не надовго, а назавжди.

МАРКО (*пригнічено*). Хай собі кажуть.

ГАЛИНА. Марко, а ви з вогнем граєте.

МАРКО. Я знаю. Міняємо тему.

Деякий час мовчки дивляться у вікно. Чути тільки передзвін коліс.

МАРКО (*декламує*).

Сніги і ніч. І ліс дорогу пише.

І спить в снігах все тепле і живе.

Лиш інколи захриплий голос тиші

Чиюсь зорю із вічності позве.

ГАЛИНА. Ліна Костенко.

МАРКО. Так, Ліна Костенко. Тільки вона могла так сказати: «Лиш інколи захриплий голос тиші чиюсь зорю із вічності позве». Колись Чернігівський ієромонах Антоній сказав про гетьмана Івана Мазепу: «Не було раніше подібних йому, і по ньому вже більше ніколи такого не буде». А якщо перефразуємо Антонія щодо Ліни Костенко.

ГАЛИНА. «Не було раніше подібної Ліни Костенко, і по ній вже більше ніколи такої не буде». Погоджуюсь. У неї якась неземна поезія. (*Декламує*):

Мені снилась бабуся, що вона ще жива.

Підійшла, як у церкві, засвітила слова.

Муркнув кіт у чоботях, поклонився і зник.

Засміялася миша, позіхнув домовик.

*Подивився Архангел на святого Іллю,-
Сон вже хоче приснитись, а я ще не сплю.*

*В хаті тихо-претихо, і натоплена піч.
Інкрустований місяць в заворожену ніч.*

МАРКО. Галю, навіть не віряться, що ми з вами в поїзді. Можете уявити, що ми з вами зараз сидимо біля печі, де тихо-претихо палає вогонь.

Галя. Не можу. У вас, Марко, до речі, обручка на руці.

МАРКО. Як то кажуть, прийшов час.

ГАЛИНА. І дітки напевно вже є.

МАРКО. Недавно донечка народилася.

ГАЛИНА. Ось бачите. А ви фантазуєте щодо якоїсь печі.

МАРКО. А що у цьому забороненого?

Галя (*піднімається*). Час вже й спати. Покарабкалася я на свою верхню полицю.

МАРКО. А може все ж таки – поміняємось?

ГАЛИНА. Ви справжній кавалер, проте годі фантазувати.

Жінка лягає на верхній полиці, накрившись ковдрою. Так само лягає внизу чоловік. Якийсь час чути тільки перестукіт коліс. Марко піднімається.

МАРКО. Галю, ви спите?

ГАЛИНА. Як там у Ліни Костенко: «Подивився Архангел на святого Іллю,- сон вже хоче приснитись, а я ще не сплю».

МАРКО. І мені сон вже хоче приснитись,- а я ще не сплю. Знаєте, Галю, коли побачив ваше прізвище, то ледь не зомлів.

ГАЛИНА (*визирнула з під ковдри*). А то що таке?

МАРКО. Каштан - моє улюблене дерево. Колись, ще за часів дохристиянського вірування наші предки язичники вважали, що кожен чоловік має мати своє дерево оберіг. Яке його лікує, оберігає, підтримує. Ніби побратим. Я для себе вибрав – каштан. А вас звати – Галина Каштан.

ГАЛИНА. А чому саме – каштан?

МАРКО (*декламує*).

Київ – місто зелених бульварів

І каскад позолочених бань

Навесні білопінні каштани

Ще десь з ночі розгойдують рань.

Пам'ятає ще древній мій Київ

І ворожу навалу орди

Не зміг втриматися трон Батиїв

Місто буде завжди молодим.

*Бо живуть в ньому люди хороші,
Любомири тепла і весни,
А поки що в зимовій пороші
Місто бачить моє - дивні сни.*

ГАЛИНА. Марко, так ви ще й поет. «Навесні біло пінні каштани, ще десь з ночі розгойдують рань». Я теж обожнюю той час, коли білими свічками цвітуть каштани. Проте в Києві, як і скрізь, живуть вже не тільки хороші люди, а дуже різні люди. А новітні крутелики перетворили його з міста зелених бульварів у місце, яке зараз більше нагадує величезний гараж. І, погодьтеся, каштанів у тому гаражі стає все менше і менше.

МАРКО. Київ відродиться. І забуває ще радісним білим цвітом каштанів.

ГАЛИНА. Або деградує ще більше, перетворившись на такого собі монстра з тисячі хмарочосів.

МАРКО. Галю, не будьте песимісткою.

ГАЛИНА. Песиміст, це добре поінформований оптиміст.

МАРКО. Вам палець до рота не покладеш!

ГАЛИНА. Ще чого не вистачало!

МАРКО. Гаразд, Галю, а як би ви, скажімо, жили в дохристиянські часи, яке б дерево ви вибрали собі в друзі?

ГАЛИНА. Я, напевно, воліла б обирати щось із квітів.

МАРКО. Цікаво. І якою б квіткою ви хотіли б бути?

ГАЛИНА. Мені завжди найбільше подобалися конвалії. Однак, даруйте, Марко, за авторитаризм, час вже вкладатися спати.

МАРКО (*вкладається*). Ваша правда, бо так і до Києва можна доїхати. А сон вже таки хоче приснитись.

ГАЛІЯ. Хоче, аж муркоче. На добраніч, Каштан.

МАРКО. На добраніч, Конваліє.

ГОЛОС: ЯВА ДРУГА. МИНУЛО ДВА РОКИ. МАЙДАН. БЕРЕЗЕНЬ 2014 РОКУ

Звучить пісня «ПЛИВЕ КАЧА». За напівпрозорою завісою два чоловічих силуети проносять труну. На авансцену виходить Марко Мар'ян, тримаючи в руках капелюх. Витирає хустиною очі від застиглих сліз. Чути вигуки Майдану: «ГЕРОЇ НЕ ВМИРАЮТЬ!», «ГЕРОЇ НЕ ВМИРАЮТЬ!», «ГЕРОЇ НЕ ВМИРАЮТЬ!». Тричі лунає прощальний салют. Підходить Віталій.

ВІТАЛІЙ (*курить*). О, Марко, привіт, сто років не бачилися.

МАРКО. Привіт, Віталька! Не сто, а майже два роки. Дай закурити!

ВІТАЛІЙ (*протягає цигарки*). Так ти ж ніби раніше не курив?

МАРКО. Я, Віталій, сьогодні вперше на Майдані.

ВІТАЛІЙ. Та ну?!

МАРКО. Так. Ці ГЕРОЇ НЕБЕСНОЇ СОТНІ померли і за мою свободу. Друже, мене щойно випустили з в'язниці.

ВІТАЛІЙ. Отакої?!

МАРКО. Я один із тих політв'язнів, яких першими звільнили...

ВІТАЛІЙ. Он воно як.

МАРКО *(викидає цигарку)*. Яка ж гидота ці цигарки. Так, в житті по різному буває.

ВІТАЛІЙ. І за що ж вони тебе запакували?

МАРКО. Нібито за викрадення паспорта у кандидата в депутати.

ВІТАЛІЙ. А що насправді?

МАРКО. Хотіли фальшивих свідчень. Мав на камеру сказати, що один із політиків дав гроші на підкуп виборців.

ВІТАЛІЙ. Сильно кували?

МАРКО. Професійно. Особисто під мою справу викликали ментів з Донбасу.

ВІТАЛІЙ. Зрозуміло, все було по їхнім понятієм.

МАРКО. Скаженіли, що говорив тільки українською. Слідчий, підполковник із Луганська, казав: «Я би тебе посаді тільки за твій українській».

ВІТАЛІЙ. Не шкодував, що не дав потрібні їм свідчення.

МАРКО. Шкодную тільки, що весь цей час не був на Майдані.

З'являється Галина з сумкою санітара через плече, яку одразу помічає Віталій.

ВІТАЛІЙ *(махає руками)*. Галю, гей Галюню, йди но до нас. *(Дівчина підходить, уважно вдивляючись в Марка)*. Ось одна з героїнь Майдану. Найкраща санітарка з усіх санітарок.

ГАЛИНА Віталька, не мели дурниць.

ВІТАЛІЙ. Знайомся, Марко, правозахисник, юрист, і до того ж політичний в'язень, якому ти щойно допомогла вийти з в'язниці.

ГАЛИНА. Я допомогла?

ВІТАЛІЙ. А хто ж ще? Завдяки Майдану політв'язні вийшли на волю. І Марко у тому числі.

МАРКО *(зворушено)*. Дякую, Галино Каштан.

ГАЛИНА *(дуже тихо)*. Немає за що, Марко Мар'ян.

ВІТАЛІЙ. Оба-на, так ви знайомі!

МАРКО. Цілу вічність.

ГАЛИНА. Неправда. Ми познайомилися в поїзді приблизно два роки тому.

ВІТАЛІЙ. Ви я бачу, маєте добру пам'ять. Тоді вам є ще щось згадати. *(Відходить)*.

МАРКО. Галю, в ув'язненні я чомусь часто згадував про вас. Думав, що ви вже, напевно, захистили свою дисертацію.

ГАЛИНА. Захистила.

МАРКО. Сильно шкодную, що фізично не міг тут знаходитися.

ГАЛИНА. Так, це був неймовірний Майдан. Такого ніколи не було, і більше вже, напевно, ніколи й не буде. Таке неможливо повторити.

МАРКО *(озирається)*. Ще понесли одного ГЕРОЯ НЕБЕСНОЇ СОТНІ.

ГАЛИНА. Дуже багато важко поранених. Лікарі не в силах врятувати їм життя. Ось вони і відходять один за одним.

МАРКО. Підемо станемо ближче. Попрощаємося. *(Відходять)*.

Звучить пісня «ПЛИВЕ КАЧА». Вигуки: «ГЕРОЇ НЕ ВМИРАЮТЬ!», «ГЕРОЇ НЕ ВМИРАЮТЬ!», «ГЕРОЇ НЕ ВМИРАЮТЬ!». Тричі лунає салют бойових пострілів.

ГОЛОС: ЯВА ТРЕТЯ. ХРЕЩАТИК. ТРАВЕНЬ 2014 РОКУ

ГОЛОС ГАЛИНИ (*напівтемрява*): Сні. Іноді ви просто карбуєтеся в пам'яті, а іноді й одразу збуваєтеся. Той сон я спершу не могла зрозуміти... Наприкінці квітня, коли Росією вже був анексований Крим, Україна як ніколи опинилася перед реальною загрозою повномасштабного вторгнення. І саме в цей час мені приснився той сон: «Ніби я стою з батьком на березі швидкоплинної річки. На іншому березі суне неосяжний табун величезних і до бурості бурих ведмедів. Вони хижо поглядають у наш бік, готуючись кинутись у річку і плисти на наш берег. Раптом біля наших ніг пробігає з десяток левів та скачуть у воду, перепливаючи на протилежний бік. Там вони разом із полчищем ведмедів ідуть вздовж нашого берега».

З наплічником та у військовому строї виходить на авансцену Галина. Знімає наплічник та ставить до ніг. Так само у військовій формі виходять Віталій та Марко. Віталій прагне схопити Марка за руку, намагаючись щось роздивитися.

ВІТАЛІЙ. Та покажи вже, Марко, покажи. Все одно ж потім побачу.

МАРКО. Та не будь ніби з дикого краю. Що, тату в житті не бачив?

ВІТАЛІЙ (*вовтузяться*). А може в тебе там шедевр мистецтва?

МАРКО (*вивільняє руку*). Знайшов мені, мистецтво? Та дивися вже, дивися! Вчепився, немов реп'ях.

ГАЛИНА (*підходить до чоловіків*). І ще один реп'ях. І мені, хлопці, покажіть ту картинку.

ВІТАЛІЙ (*розглядає*). О! Листок каштану. Раніше ж цього не було?

МАРКО (*ховає руку за спиною*). З самого дня народження точно не було.

ВІТАЛІЙ. Галю, а це він часом не на твою честь собі клеймо поставив.

ГАЛИНА. А чому це на мою честь?

ВІТАЛІЙ. Ну ти ж у нас Галина Каштан.

ГАЛИНА. Ну то й що. До речі, це тату дуже схоже на колишній герб Києва.

ВІТАЛІЙ. Радянська символіка.

МАРКО. Ну то й що з того. Фільм «Тіні забутих предків» справжній шедевр мистецтва.

Але ж ти не будеш заперечувати його тільки тому, що він був створений ще за тих часів?

ВІТАЛІЙ. Так то виключення з правил.

МАРКО. Ну то й це виключення з правил.

ГАЛИНА. Хлопці, тихо, ша! Скажіть лише, куди ви потрапили?

ВІТАЛІЙ. Ми з Марком вступили до добровольчого батальйону.

ГАЛИНА. І я буду у добровольчому батальйоні.

МАРКО. Ми записалися до Айдару.

ГАЛИНА. А я подалася в батальйон ОУН.

ВІТАЛІЙ. Галю, переходь до Айдару – там медиків не вистачає.

ГАЛИНА. У батальйоні ОУН вони теж потрібні. До того ж, там мої подруги.

ВІТАЛІЙ. А ми тобі що, хіба не друзі?

ГАЛИНА *(сміється)*. Хлопці, даю обіцянку, що я вас не забуду.

ВІТАЛІЙ. Щасти, Галинко!

ГАЛИНА. Бувайте, хлопці! *(Галина, натягнувши наплічник, йде в одну сторону, а чоловіки – в іншу)*.

ГОЛОС: ЯВА ЧЕТВЕРТА. ЛУГАНЩИНА. МІСТО ЩАСТЯ. 2014 РІК

Віталій, Марко та Донець чистять зброю неподалік один від одного.

ДОНЕЦЬ. Хлопці, а ви собі які позивні взяли?

ВІТАЛІЙ. У мене псевдо – Сокіл. У Марка – Каштан. А ти – Донець?

ДОНЕЦЬ. Донець.

МАРКО. А чому?

ДОНЕЦЬ. Тутешній я. Луганчанин. Сіверський Донець – річка мого дитинства. Ось і взяв собі це псевдо.

МАРКО. Не зле солов'їною володієш.

ДОНЕЦЬ. Навчався у Києві, в Могилянці. Як почалася війна – одразу сюди. Санітаром.

ВІТАЛІЙ. А перев'язувати хоча б вмієш?

ДОНЕЦЬ. Не дрейф, мужики, я до Могилянки ще й встиг медичне закінчити.

ВІТАЛІЙ. Такі молоді, а вже все вміють і все встигають. Ну й покоління пішло! А я тільки два рази був жонатий...

МАРКО *(кричить)*. Тривога! Червона ракета!

ВІТАЛІЙ. Усі бігом за мною.

Вибігають. Гримить бій: вибухи, постріли, лайки та крики.

МАРКО *(на авансцені)*. Мій перший великий бій – за місто Щастя. Надійшла підмога броні з десантом, і наш командир умовила їх погнати на другий берег Сіверського Дінця. Ми добряче тоді погромили тилові бази так званих ополченців, хоча й не мали такого наказу. Тоді за Щастя нам справді щастило. Обійшлося майже без втрат.

На інший бік авансцени виходить боєць Сокіл. Звуки бою стають ще гучнішими.

ВІТАЛІЙ *(на авансцені)*. За три дні ворог спробували відбити Щастя. О п'ятій ранку нас підняли по тривозі. Доки доїхали, вже вирував бій. Навколо горять підбиті танки. Не зрозуміло, хто де: зв'язку нормального немає, рації не працюють. І почалося. Біля мене вбиває одного бійця, потім іншого. То був найзапекліший бій. Ми перемогли, але з великими втратами.

Вечір. Тиша. Чути тільки, як потріскує вогонь у багатті, біля якого чатує санітар Донець. З двох сторін підходять Сокіл та Каштан. Втомлено сідають поруч.

МАРКО. Ти мені поясни, як це сталося?

ВІТАЛІЙ. Наші допустили помилку. Кинулася наздоганяти сепарів і в них «на хвості» заїхала чортзна-куди. А там москалі з протитанковими ракетами. Підбили нашу броню, і всіх взяли у кільце.

ДОНЕЦЬ (*ніби сам до себе*). Ну які ж люди дурні, які ж дурні ці люди. Кричать: «У нас трьохсотий!» Я, як ідіот, повзу під вогнем – а там повна каска мізків.

МАРКО. Донець, тихо будь! Сокіл, так що з ними потім сталося?

ВІТАЛІЙ. Кажуть, ніби всіх уцілілих узяли в полон.

МАРКО. Ковбої хренови! Якої мами треба було пертися в таку даль? Та й ще без прикриття.

ДОНЕЦЬ (*ніби знову сам до себе*). Ну які ж люди дурні, які ж вони дурні. Кричать: «У нас трьохсотий!» Я, як ідіот, повзу під вогнем, а там...

ВІТАЛІЙ. Боєць, Донець, відставити говорити. А ну швидко піднявся і пішов спати.

ДОНЕЦЬ. Спати?

ВІТАЛІЙ. Це - наказ!

ДОНЕЦЬ (*піднімається та йде*). Але які ж ці люди дурні, які ж вони дурні...

МАРКО. Це він ще в стані афекту. Молодий хлопець.

ВІТАЛІЙ. А в бою, молодець, трьохсотих дай Боже з під вогню витягав.

МАРКО. Хороший хлопець, хоча ще теля телям. Якщо дах не поїде, то будуть з нього люди.

ВІТАЛІЙ. І край свій любить. Навіть позивний взяв – Донець. Слухай. Марко, а я знаю, чому у тебе позивний Каштан.

МАРКО. Чому?

ВІТАЛІЙ. Тому що ти втюхався в Гальку.

МАРКО. Та ну тебе?!

ВІТАЛІЙ. А чому б і ні, Галя дуже навіть гарна дівчина. Я б і сам у неї закохався.

МАРКО. Так і закохуйся.

ВІТАЛІЙ. Так я ж жонатий!

МАРКО. Ну ти даєш? Ну так і я ж одружений!

ВІТАЛІЙ. Всі ми одружені. Але всі час від часу знову закохуємося. Така вже, брате, наша чоловіча природа.

МАРКО. Жіноча природа, скажу я тобі, не набагато відмінніша за чоловічу. Віталька, а чому ти взяв собі псевдо Сокіл?

ВІТАЛІЙ. Моя історія не настільки романтична, як у тебе. Був у мене знайомий із Сумщини. Григорій Король. Неймовірної сердечності чоловік. На жаль, перед самою війною у віці 77 років відійшов у інші світи.

МАРКО. Нам би до такого віку дожити.

ВІТАЛІЙ. Сам знаєш, у кожного свій вік. Менше з тим. Так цей Григорій Король був настільки дивовижною людиною, що завдяки йому я навіть збірку своїх гуморесок видав. І назвав її «Королівське весілля».

МАРКО. «Королівське весілля», то, виходить, на честь того Короля.

ВІТАЛІЙ. Так, у тій збірці була розповідь і про весілля Григорія Короля.

МАРКО. Слухай, Соколе, то ти ще й письменник?

ВІТАЛІЙ. А ти думав, я тільки й міг, що на Майдані коктейлі молотова кидати, а на війні з автоматом бігати. Я колись, аби ти знав, навіть працював у газеті «Гаківниця». Гарна була газета. Сатирично-гумористична. Але що було, то загуло. Зараз інші часи.

МАРКО. А чому все ж таки позивний Сокіл узяв?

ВІТАЛІЙ. Була у того Григорія Короля улюблена пісня про сокола. Тільки він міг її так сердечно співати. Ось тому то я й взяв собі це псевдо – Сокіл.

МАРКО. А можеш заспівати. У тебе ж голос теж нівроку.

ВІТАЛІЙ. Та куди мені братися до Короля. Але, давай, спробую. *(Співає)*.

*Ой з-за гір, з-за гір, вилітав сокіл,
А з-за хутора, вилітало два.
А з-за хутора, вилітало два.
Один одного, братом назива.
Один одного, братом назива.
Небо в нас одне, й кров у нас одна.*

ГОЛОС: ЯВА П'ЯТА . МІСТО ГОРЛІВКА 2015 РОКУ. ПОЛОН

До підвалу грубо заштовхують Галину. У кутку принишкла молода жінка в цивільному.

ГАЛИНА. Ти хто?

ДАНЬКА. Я – Даша.

ГАЛИНА. Ти не військова?

ДАНЬКА. Нет – я гражданская.

ГАЛИНА. Боже, як же в голові шумить. То як тебе звати?

ДАНЬКА. Я же сказала тебе – Даша. Ти што – кантужена?

ГАЛИНА. Ага. Машина зранку нарвалася на міну. Усіх накрило. А мене ось ці оглоєди підібрали.

ДАНЬКА. Кадіровці.

ГАЛИНА *(нишпорить по кишенях)*. Ага, ось ці оголтелі кадірівці. *(Виймає цигарки)*.

Гадьониші-тварьониші, документи відібрали, а цигарки залишили.

ДАНЬКА. Та ти что – дай закурить! Вот ето пруха! Два дня не куріла.

ГАЛИНА. Тримай.

ДАНЬКА *(підкурює)*. А ти?

ГАЛИНА. Курити шкідливо. Мені ще дітей народжувати. А цигарки для поранених носила. Всякі ситуації бували.

ДАНЬКА. Ти что, беременая?

ГАЛИНА. Ні. Війна ж Може колись...

ДАНЬКА. Ну ти тогда наверное очень даже кантужена. Ілі просто круглая дурочка! Ти что, ещю не поняла куда ти попала?

ГАЛИНА. Та всі ми баби дурепи. Час від часу з ким не буває. Хоча давай і я закурю. *(Закурює)*. Перед смертю якої тільки гидоти не надихасешся.

ДАНЬКА. Про смерть ти правильно сказала. Отсюда уже живими не виходять. Ти хоть не із Правого сектора?

ГАЛИНА. Ні. І як цю гидоту люди курять. *(Кашляючи гасить цигарку)*.

ДАНЬКА. Смотри, если правосечка, нікому не признавайся. Над німі со страшной сілой іздеваються. Особено Басмач свірепствуєт. Он у ніх главный.

ГАЛИНА. Данька, а тебе то чому сюди кинули?

ДАНЬКА. Ні за что. Я бивший учітель українського языка. Кто то даньос об етом Басмачу. Вот меня і зачістілі. Так ти точно не правосечка? Может ти снайперша?

ГАЛИНА. Ні. Я санітар одного з добровольчих батальйонів.

ДАНЬКА. Ну тех добровольцев оні тоже не мілуют. Счітают іх ідейнімі націкамі.

Зі скрипом відчиняють важкі двері. Голос чеченця: «Ей ти, укропша, на виход».

ГАЛИНА *(пошепки)*. Якщо не повернусь, то знай, я санітар батальйону ОУН Галина Каштан. Позивний – Конвалія. Господи, збережи та оборони! *(Хреститься і виходить)*.

Просторий кабінет. У великому м'якому кріслі, закинувши ноги на невеликий стіл, сидить Басмач. До кімнати охоронець заштовхує Галину, вигукуючи: «Укропка із націков».

БАСМАЧ. Я Басмач. Ти ето знаєшь?

ГАЛИНА. Тепер вже знаю.

БАСМАЧ *(бере зі столу документи, читає)*. Хорошо. Галіна Каштан, санінструктор батальйона ОУН. Сержант?

ГАЛИНА. Сержант.

БАСМАЧ. Фашістка?

ГАЛИНА. Санітар.

БАСМАЧ. Что означає названіє ОУН?

ГАЛИНА. Обеднання українських націоналістів.

БАСМАЧ. Значіт такі фашістка?

ГАЛИНА. Націоналіст – це той, хто любить свою батьківщину. Хтось любить свою Чечню? А хтось любить свою Україну.

БАСМАЧ *(піднімається та обходить Галину)*. Ти смотри какаая разговорчивая. Наверное точно кантужена. Єщю не понімаєт, куда попала. *(Сміється разом із охоронцем)*. Ну да ладно, про твоїх укропов ми і так всьо знаєм. Даже спрашівать не буду. У нас кругом свої люді. Скажі лучше, что означає – Конвалія?

ГАЛИНА. А звідки ви знаєте мій позивний?

БАСМАЧ *(сміється)*. Я ведь уже сказал, что ми всьо про всех знаєм. Говорі?

ГАЛИНА. Це назва квітки.

БАСМАЧ. Говорі по человеческі.

ГАЛИНА. Названіє цветка.

БАСМАЧ. Не знаю такого цветка?

ГАЛИНА. Ландиш знаєш?

БАСМАЧ. Знаю.

ГАЛИНА. Так вот ландиш українською називається конвалія.

БАСМАЧ. Значіт цветок. *(До охоронця)*. Ахмед, будем сривать етот цветок?

АХМЄД. Басмач, а почему би і нет. Хорошенькая укропка. А я хохлушек люблю.

БАСМАЧ. Ми сорв'єм етот цвeтoк, побалуемя, потoм засушим, сдeлaемя гербарій і пошл'єм укpoпaм. Кoнвaлія, як тебе eтa ідeя?

ГАЛИНА. Хреноватенькая.

БАСМАЧ. Люблю гoвopити с кaнтужeнимі. Oні як тo пo чeлoвeчeски oтвeчaють. Нo eсть дpyгoй вapіaнт. Нeдaвнo мoєгo бpатa вaші укpoпи взялі в плeн. Ми ужe пoслaли пpeдлoжeніe oбмeняти eгo нa тeбя. І пpeдупpeділі, чтo eслі с eгo гoлoви упaд'ют хoт'я бi oдін вoлoc, ми тoгдa тeбя пoчiкaєм нa мeлкiє кyсoчки, пoтoм сдeлaємя фapш і eтo в'сьo oтпpавім укpoпaм. *(Стae пepeд нeю)*. Чтo мoлчiшь?

ГАЛИНА. Я хoчa і кoнтужeнaя, нo лyчшe пpoмoлчy.

БАСМАЧ. Лyчшe мoлчi. І мoлі свoєгo Бoгa, чтoби твoї coглacілісь нa oбмeн. Інaчe пpoклян'юш тoт дeнь, кoрдa пoявилaсь нa eтoт свeт. *(До oхoрoнця)*. Aхмeд, бpocь eйo oбpaтнo в пoдвaл.

Гaлiнy зaштoвхyють дo тeмнoгo пiдвaлy. Дo нeї oдpaзy кидaeтьcя Дaн'кa.

ДАНЬКА. Ну чтo пoдpyгa, як ти? Вiжy, вpoдe, eщo живa?!

ГАЛИНА. Слyхай, y мeнe спpавді cтpашeннo тpіщити гoлoвa.

ДАНЬКА. Ну тaк нeвooрyжeним глaзoм зaмeтнo, чтo тeбя coлiднo тpaxнyлo взpивнoй вoлнoй.

ГАЛИНА. Слyхай, Дaн'кa, a ти спpавді вчитeлькa yкpaїн'cькoї мoви?

ДАНЬКА. Билa кoгдa тo. A чтo?

ГАЛИНА. Ну тaк пoгoвopи тoді зi мнoю нaшoю, рiднoю. Вoнa ж для тeбe нe чyжa?

ДАНЬКА. Тeпep чyжa. Ти нiби пepшій дeнь нa Дoнбacі. Ta в нaшій рiдній Гopлiвці, якщo хтoсь гoвopити нe пo чeлoвeчeски, ocoбливo cepeд мoлoдих, oдpaзy дo бaндep зaчiсляют. A я eщo пoжiть нeмнoгo хoчy.

ГАЛИНА. Дaн'кa, a кoлись для мeнe Гopлiвкa тeж бyлa рiднoю. Я тyт нapoдилaсь.

ДАНЬКА. Ta нy? Пpікaлyєшь.

ГАЛИНА. Мoї бaтьки з Хмeльниччини. Aлe пiсля нaвчaння y вишi щe зa Coюзy їх нaпpавили пpacтoвaти дo Гopлiвки. Тyт я і нapoдилaсь. Дo тpьoх poкiв ми жили в Гopлiвці, a пoтiм пepeїхaли дo Києвa.

ДАНЬКА. Тaк ти eщo зeмлячкa? Слyшaй, вoт eтo дa. A гдe жe жiлі?

ГАЛИНА. Дeсь бiля шaxти Кoчeгapкa. Тaк, пpинaймнi, бaтьки poзпoвідaли.

ДАНЬКА. Пpікoльнo! Я тoжe c тoгo рaйoнa. Слyшaй, a cкoлькo тeбe лeт?

ГАЛИНА. Тpидцять двa.

ДАНЬКА *(вcкaкyє)*. І мнe cтaлькo жe. Тaк ми c тoбoю мoжeт дaжe в oдiн дeтcькiй cадiк хoдiлі.

ГАЛИНА *(cмiєтьcя)*. Aгa. І нa oднoмy гopщикy cидiли. Нiчoгo coбi, зyстpіч випycкникiв яceльнoї гpyпи.

ДАНЬКА. Гaлiнa y тeбя eщo eсть cігapeти? *(Гaлiнa дae цигapкy, Дaн'кa зaкyрює)*.

Слyшaй, пoдpyгa, нo ти eтiм нe гoвopі, чтo ти c Гopлoвкi. Тyт в пepвyю oчepeдь iздeвaютьcя нaд пpавocекaмі, пoтoм рaзнимi дoбpoвoльцaми, нy a вихoдцeв iз Дoнбaca cчiтaють пpocтo пpeдaтeлями.

ГАЛИНА. Якa рiзниця, як пoмipaти.

ДАНЬКА. Не скажи, тут етакіє мастера заплечних дел орудуют, что і в аде такіх наверное нет. Слушай, ти ведь медік. Так какого хрена ти сюда попьорлась, да ещю в етот сраний добровольчеській батальйон. Кстаті, ти кем на гражданке била?

ГАЛИНА. Медиком. Вчилася на акушера.

ДАНЬКА. П...ц, подруга. Ето же такая жірная професія. Одін день пріняла роди, другой день сделала аборт. Жіві не хочу! А ти, павьорнутая на етой хохляндіє, на войну папьорлась. Ладно, давай спать. Утро вечера мудренее. *(Лягають)*.

ГАЛИНА *(через якийсь час у повній темряві)*. Данька, ти спиш?

ДАНЬКА. Да разве в етом говне сразу засньошь.

ГАЛИНА. Данька, знаєш про що я мрію, коли настане мирний час?

ДАНЬКА. Знаю: про котедж, мерседес і крутого мужика.

ГАЛИНА. Я акушер. І мрію приймати пологи. Допомогати народжуватися новим людям.

ДАНЬКА. Нехіло! І на абортах можно ещю хорошо подогреться.

ГАЛИНА. Аборти я ніколи не буду робити.

ДАНЬКА. Что, у вас за аборти сталі меньше платіть? А у нас тут такса наоборот растьот.

ГАЛИНА. Та ні, просто вважаю це цинічним вбивством ще ненароджених дітей.

ДАНЬКА. Да ти гонєшь! Ето же ещю не деті, ето ембріони.

ГАЛИНА. Та, ні! Все не так. Колись мені довелося бачити німецький фільм. Якоюсь супер-пупер камерою знімали, як під час абарту плід ховається від щипців: щипці до нього, а плід в інший куток животика, вони туди – а він ще в інший. Як би це була не мисляча істота, хіба б вона розуміла, що зараз залізними щипцями її хочуть розірвати.

ДАНЬКА. Пі...ц, а я уже дважди делала аборти.

ГАЛИНА. І таких абартів у нас кожного року робіться сотні тисяч. Тобто в Україні щороку залізними щипцями розривають тисячі ненароджених дітей. А всі роблять вигляд, що нічого не відбувається.

ДАНЬКА. І ти хочєшь ето запретіть?

ГАЛИНА. Це просто необходимо зробити.

ДАНЬКА. Ну, Галіна, ти наверное не просто на войне, а вообще по жізні контуженая. Хто ж тебе в вашей дряной Україні позволіт іх запретіть? Ето ведь столько врачей за сьют таких операцій пріпеваюче себе живут. Сколько ти сказала операцій в год?

ГАЛИНА. Багато - багато тысяч.

ДАНЬКА. Ти хоть представляєшь сколько бабла на етом закалачивается? Даже не мечтай. Нікогда етого не запретят. Да і наші баби на ето не согласятся. Сама ведь знаєшь, баби дури.

ГАЛИНА. У тому то й річ, що майже у всіх жінок після таких операцій спостерігаються психічні розлади. А кожна друга жінка після абартів хворіє на онкологію. Це дослідження британських вчених.

ДАНЬКА.. Так ето что же получается, еслі я дважди делала аборт, так я уже і псіхованая?

ГАЛИНА. Ну це британські вчені...

ДАНЬКА. Да в гробу я віділа всех етіх англоязычных. Мля, коза драная, всьо настроєніє перед сном іспортіла. Ну я тебе тоже сейчас настрой подніму. Так знай, подруга новая моя, что даже еслі тебя твої укropsи будут менять, то Басмач тебя просто так не отпустіт.

ГАЛИНА. А як він мене відпустіть?

ДАНЬКА. Ти должна будєшь розстрелять пленного укropsа. Іначе розстреляют тебя.

ГАЛИНА. Але якщо ж мене вирішать на когось міняти...

ДАНЬКА (*перебиває*). Поменяют на кого то другого. Ти здесь не одна така красівая. В соседнем подвале ваших мужіков плених укропов – яблуку упасть негде.

ГАЛИНА. А ти звідки все знаєш?

ДАНЬКА. Я с Горловкі. Я всьо знаю.

ГАЛИНА. У мене таке відчуття, що мене зараз удруге за ці дні контузило.

ДАНЬКА. Аборти она хочет запретить?! Ето же надо, чтобы такой бред в голову прішьол?! Да ти молі Бога, чтобы тебя вообще согласілись поменять. Иначе тебе полный пісец. Ладно. Теперь спать.

ГАЛИНА (*дістає цигарку, закурює*). А ось тепер я спати і не можу. (*Далі мовчки докурює цигарку і безсило падає на лахміття в кутку кімнати*).

Ранок. Двері зі скрипом відчиняє вартувий. Говорить з кавказьким акцентом: «Укропка, виході, скоро к шайтану своєму пойдьош». Галина кидає цигарки Даньці: «Кури, землячка, вони мені більше не потрібні». Виходить. Данька закурює, потім піднімається, без проблем відчиняє двері та виходить.

ГОЛОС: ЯВА ШОСТА. МІСТО ГОРЛІВКА. СТРАТА

Галина потрапляє в полон. У підвалі сидить разом із вчителькою, яка насправді є ополченкою.

Ранок. Двері зі скрипом відчиняє вартувий. Говорить з кавказьким акцентом: «Укропка, виході, скоро к шайтану своєму пойдьош». Галина кидає цигарки Даньці: «Кури, землячка, вони мені більше не потрібні». Виходить. Данька закурює, потім піднімається, без проблем відчиняє двері та виходить.

Коридор. В одному кінці навколішках обличчям до стіни із зав'язаними очима та руками стоїть полонений боєць, в іншому – Басмач та Галина.

БАСМАЧ. Конвалія, тебя хотят твої поіметь (*хихікає*), вернеє поменять. Но на обмен пойдьош только после того, как расстреляеш пленного укропа. Ето майо правіло.

ГАЛИНА. А якщо я не погоджуся?

БАСМАЧ. Тогда умрьош ти. Пошли. (*Підводить її до полоненого. Дає в руки револьвер, а сам тримає біля її скроні свій пістолет*). Тут всего одін патрон. Стреляй в затылок. Не бойся. Ето всего лішь укроп.

ГОЛОС ГАЛИНИ. Якщо хтось говоритиме, що він міг думати в такі хвилини, він скаже неправду. В голові все закрутилося. Лише усвідомлюєш, що ти приречений, і що ти божеволієш. Потім просто перестаєш думати. Потім...

БАСМАЧ. Стреляй, бандеровка. Стреляй. теперь я твой Бандера.

Галина з останніх сил робить крок вперед і стає навколішки поруч з бійцем. Басмач вириває в неї пістолет і наставляє на потилицю Галини.

БАСМАЧ. Ти хочеш умереть?

ГАЛИНА. Ти не Бандера. Ти – Басмач.

БАСМАЧ. Молчі, укропка. *(Стріляє в полоненого, який падає замертво. Хапає безсилену Галину і тягне за собою)*. Єслі сейчас хоть пікнеш, я тебе размажу по одной стенке, а потом ещю раз размажу. По другой стенке.

Затягує Галину до кабінету. Жбурляє в крісло.

БАСМАЧ. А тепер, красавіца, твoyo последнее желаніє.

ГАЛИНА. Навіщо ти, іроде, хлопця вбив?

БАСМАЧ. Это не желаніє. I это не я его убіл. Это все должны знать. Говорі, естє желаніє?

ГАЛИНА. Так.

БАСМАЧ. Говорі?

ГАЛИНА. Відпусти вчительку, що в підвалі у вас сидить. Не калічте ще однієї дівки. Ви ж не хочете, аби так колись калічили ваших дітей?

БАСМАЧ *(спочатку довго сміється)*. Не хочем. Поетому я виповняю твoyo последнее желаніє. На етой теріторії.

Плескає в долоні і до кімнати заходить Данька. Вона у військовій формі, на якій красується нашивка ДНР.

БАСМАЧ. Как відішь, она свободна. Знакомся, ополченка Ромашка. Правая рука свірепого і страшного для всех укропов Басмача. *(До Даньки)*. Представляешь, она просіла, чтобы я тебя отпустил. Ха-ха-ха!

ДАНЬКА *(підходить ближче)*. Я всьо за дверьми слишала. Сказать честно, даже удівлена. Не ожідала такого от... націков.

ГАЛИНА *(вражено)*. Офігеть, Данька, та ти просто курва надірвана. Горіти тобі, потворо, у вічному пеклі.

БАСМАЧ *(підскакує до Галини і б'є в обличчя)*. Молчать! Іначе прямо сечас заклею твоя хавальнік скотчем. Поняла?! *(Ще раз б'є)*.

ДАНЬКА *(до Басмача)*. Басмач, не порть ей фізіонамію. Перед самім обменом это не кстаті. Лучше скажі, она виполніла твоя условіє?

БАСМАЧ. У меня все всьо виполняют. Іначе я іх просто убіваю. Вот что, Ромашка, прямо сейчас отвезьош ейо на пропускной пункт. Там обміняеш на Гурона. Помні, Гурон – мой брат. Поетому всьо сделай очень акуратно.

ДАНЬКА. Ти знаєш. Я тебя не подведу.

ГАЛИНА. Басмач, не вбивай більше полонених. Адже у наших не тільки твій брат. Їх також можна обміняти.

БАСМАЧ. Умная? Смотри, чтобы сейчвс без языка не осталась. *(До Даньки)*. Іді. Но перед етім закройте ей пасть. *(Данька заклеює їй скотчем рот та виводить)*.

Дорога. З однієї сторони стоїть Сокіл з полоненим Гуроном. До іншої сторони Данька підводить Галину. Зриває скотч.

ДАНЬКА. Ждьом сігнала.. І вот что ещю, Галіна, валі ти лучше с етой войны. Сіді в свойом Кіеве і жді, когда я приеду к тебе в гості.

ГАЛИНА. Ти при своєму глузді?

ДАНЬКА. Когда наші танкі с флагами Новоросії поедут по Крещатику, ти вспомнішь мої слова.

ГАЛИНА. Господи, і у вас багато таких параноїків?!

ДАНЬКА. Я непременно буду в Кіеве. І ми с тобой обязательно зустрітїмся на Крещатїке. Ти знешь хорошїй ресторан на Крещатїке?

ГАЛИНА. Якщо ти і будеш в Києві, то не на Хрещатику, а на Лук'янівці.

ДАНЬКА. А там что?

ГАЛИНА. В'язниця

ДАНЬКА. Сїгнал. Медлено ідьом вперьод. Прощавай, Конвалія.

ГАЛИНА. Рятуй свою грїшну душу, Ромашка.

Полонених доводять до середини дороги та обмінюють. Сокіл веде Галину на безпечну відповідь, а потім повертає до себе.

ВІТАЛІЙ. Галинко, ти пам'ятаєш мене? Це я, Віталька, Сокіл.

ГАЛИНА *(ніби щось згадуючи)*. Сокіл, Віталька... Ріднесенький мій! *(з риданнями кидається йому на шию)*.

ГОЛОС: ЯВА СЪОМА. ГОСПІТАЛЬ В ІРПІНІ. ТРАВЕНЬ 2016 РОКУ.

Медсестра виводить Марка, який, накульгуючи, опирається на паличку.

МАРКО. Сестра, так до мене дорогі гості, чи хтось так собі прийшов?

МЕДСЕСТРА. Найдорожчі з найдорожчих. Зараз сам побачиш.

МАРКО. Ого! А хто саме?

МЕДСЕСТРА. Сюрприз.

МАРКО. Вмієш ти, сестричко, замакітрити голову.

МЕДСЕСТРА. А ось і сюрприз!

Виходять Віталій та Галина. Кидаються до Марка, обнімаються та цілуються.

МАРКО. Друзі! Віталька, Галинка! Як я радий вас бачити!

ГАЛИНА. Каштанчик ти наш гладесенький, а як ми раді тебе бачити.

ВІТАЛІЙ. Каштан, Конвалія. Навколо мене якийсь один рослинний світ.

ГАЛИНА. А тобі що, Соколе, треба?

ВІТАЛІЙ. А Соколу треба небо?

ГАЛИНА. Ага, було б тобі добре у небі, як би внизу не росли каштани та конвалії.

ВІТАЛІЙ. Погоджуюсь, без зеленої землі у небі таки самотньо.

ГАЛИНА. Ну то й спускайся хутчіш з неба на землю.

ВІТАЛІЙ. Спускаюся. І приступаю до головних своїх обов'язків.

Стає струнко перед Марком, якого під руку підтримує Галина.

ВІТАЛІЙ. Сержант Марко Мар'ян, вищим командуванням уповноважений вручити вам нагороду за виявлений героїзм та виняткову хоробрість під час боїв за Дебальцево. Вручається орден Ярослава Мудрого другого ступеня. *(Прикріплює до халата орден).*

МАРКО. Перепрошую, але я рядовий.

ВІТАЛІЙ. Вже сержант.

МАРКО. А ти?

ВІТАЛІЙ. А я вже капітан.

МАРКО. Ого, скільки я пропустив.

ГАЛИНА. Марко, тобі важко стояти. Давайте присядемо.

МАРКО. Справді, ще не розходився. І особливо ліва нога сильно болить.

Сідають на лавочці. Віталій дістає газету.

ВІТАЛІЙ. Це ще не все. Ось ця газета, це друге моє доручення в сьогоднішній місії. Спершу назва. «Дев'ять куль і п'ятнадцять осколків дістали хірурги, оперуючи українського вояка».

ГОЛОС МАРКА *(ніби читає)*: «Це ще було перед Дебальцевським котлом. Ворожі частини ніби покинули місто – відступили. Наш підрозділ мав перевірити цю інформацію. «Мерщій сідаємо в кузов Уралу», - скомандував командир, - і вперед. На вулицях справді жодної душі. Навколо руїни, понівечена техніка. Ніхто не стріляє. Проте якось тривожно. Я – на кабіні з кулеметом. Командир запропонував підняти український прапор над будівлею держадміністрації. До неї залишалося якихось двісті метрів... І раптом із вікон сусідніх будинків шквал вогню. То була пастка».

ГОЛОС ВІТАЛІЯ: «Треба було негайно відступати: «Урал» мов на долоні. Будь-якої миті машина могла вибухнути. Боєць за позивним Каштан стріляв безперестанку. Найголовніше, він намагався не дати ворогу добре прицілитися».

ГОЛОС МАРКА: «Раптом відчув різкий біль у руці. А потім ще і ще. Побачив кров і зрозумів – поранило».

ГОЛОС ВІТАЛІЯ: «Проте кулеметник не покинув своєї позиції. Він зціпив зуби і щосили тис на спусковий гачок. Нам треба було будь що виїхати із зони обстрілу. Коли вже не міг стріляти, лежав поруч і подавав хлопцям набої».

МАРКО *(піднімає голову)*. Все – начиталися. *(Згортає газету і кладе до кишені)*. Давайте про щось інше поговоримо.

ГАЛИНА. Зачекай, так у тебе справді тоді увійшло дев'ять куль і п'ятнадцять осколків?

МАРКО *(пробує жартувати)*. Ну так в газеті пишуть.

ГАЛИНА. Так у тебе ж тіло мов решето... Як ти зумів вижити?

МАРКО. Добре, що був у бронезилеті. Тому й вижив. Інакше б, гаплик.

ВІТАЛІЙ. Ще й влучно стріляв. Завдяки йому в тому бою жоден з бійців не загинув.

Проте, скажи, скільки можна ще на цьому курорті в Ірпені відлежуватися.

ГАЛИНА. Гарненький собі курорт, із купою металолону в тілі.

МАРКО. Та вже давно повиймали з мене ці залізяки. І все б нічого, як би не одна підла куля. Розстрошила, скотиняка, кістку ноги. Тепер маю мороку. Хочуть на реабілітацію до Німеччини відправити.

ВІТАЛІЙ. Я так і знав, що тобі вітчизняного курорту буде замало. Ще й за кордон намилився.

ГАЛИНА. Соколе, ну ти таке скажеш?

ВІТАЛІЙ. Та жартую я, звісно, жартую. Скучив за тобою, побратиме. Так що повертайся швидше.

МАРКО. Обов'язково, Соколе. Якщо, звісно, війна до цього не закінчиться.

ВІТАЛІЙ. А хрін коли вона закінчиться. Не хоче Путін йти з Донбасу та й годі. Хоч кілок йому на голові теши. До речі, на журналіста, що писав статтю, я страшенно лихий. Бо він найголовнішого не написав.

ГАЛИНА. І чого ж він не написав?

ВІТАЛІЙ. Коли їхали до Дебальцево у всіх нерви натягнулися, як струна. Ніхто ні пари з вуст. І тут Каштан говорить: «Хлопці, а чи знаєте ви, що на цій землі під Дебальцево народився славетний український поет Володимир Сосюра... І що він воював в армії Симона Петлюри... І що написав один із найкращих віршів про Україну «Любіть Україну». (Декламує перший куплет, другий – Галина).

*Любіть Україну, як сонце, любіть,
як вітер, і трави, і води...
В годину щасливу і в радості мить,
любіть у годину негоди.*

*Любіть Україну у сні й наяву,
вишневу свою Україну,
красу її, вічно живу і нову,
і мову її солов'їну...*

ДІЯ ДРУГА.

ГОЛОС: ЯВА ВОСЬМА. МАРІУПОЛЬ 2016 РІК

Невеличка кімната у гуртожитку. Двоє дівчат у військовій формі – КЕТ і КАТРІН – накривають скромний стіл: канапки, чай, цукерки.

КЕТ. Катрін, а вона точно прийде?

КАТРІН. Щойно дзвонила. Чуєш, Кет, а у нас сьогодні будуть усі дівчата із псевдо на літеру К. Слухай, у тебе псевдо Кет, у мене – Катрін, а у Гальки – Конвалія.

КЕТ. Прикольно. У моєї бабці конвалії прямо біля хати росли. Такий ніжний запах, що голову втратити можна!

КАТРІН. Я ось не розумію, як ще ніхто не втратив голову через нашу Галку. Красива ж дівка!

КЕТ. І красива, і розумна. А чи багато у нас серед санітарів кандидатів медичних наук?

КАТРІН. Не родися красивою, а родися щасливою. Скільки ж то дівок гарних по життю без пари залишилися. Нічого, буде ще й на нашій вулиці свято. А ось і на наша Галка!

Заходить Конвалія. Дівчата обіймаються та цілуються.

КЕТ. Наша квіточка прийшла, нам конвалій принесла.

ГАЛИНА. Конвалій у листопаді точно не принесла. Але щось до чаю захопила. *(Викладає якись пакети)*. Дівчата, як я за вами скучила!

КАТРІН. Раз скучила, то одразу за стіл. Чай вже готовий. *(Усі сідають за маленький столик)*. Галка, ти як на довго?

ГАЛИНА. Всього на годинку.

КАТРІН. Малувато. А якими вітрами до нас?

ГАЛИНА. Приїхала попрощатися. Буду на дембіль йти.

КЕТ *(розливає чай)*. О ба на, то ти може ще й заміж виходиш?

ГАЛИНА *(сміється)*. Дурна справа не хитра. Ні, дівчата, буду продовжувати свої наукові дослідження. Для мене це важливо.

КАТРІН. Ти колись розповідала, що щось досліджувала по вагітності жінок. Сподіваюсь, у тебе цей процес не за горами?

ГАЛИНА. До речі, народження дитини дуже позитивно впливає на здоров'я жінки. Її організм омолоджується щонайменше на 4-5 років.

КЕТ. Дівчата, я вже хочу дитину!

КАТРІН. Знайшла коли хотіти? За столом сидять три дівки, а вона захотіла дитину. Зазвичай, сонечко, дітей треба хотіти за інших обставин. *(Усі сміються)*.

КЕТ. Але ви навіть не уявляєте, як би я хотіла, аби в мене були дівчинка або хлопчик.

КАТРІН. Буде в тебе і хлопчик, буде в тебе і дівчинка. Ти, Кет, ще зовсім малявка. Це нам з Галкою вже за 30, тому треба якось братися за розум.

КЕТ. Галюнь, то ти тепер у Києві будеш?

ГАЛИНА. До Австрії кличуть.

КАТРІН. А я то думаю, чому Галка на наших мужиків не ведеться. А вона на австрійських націлилася.

КЕТ. А чим австріяки кращі за наших?

КАТРІН. Та ти геть дурна! Слухай, була я колись у туристичній поїздці в Австрії. Відень. Золота осінь. Виходжу вранці з готелю. Сідаю у відкритому кафе на вулиці. Замовляю каву та віденську булочку.

КЕТ. Катрін, а яка вони ці булочки?

КАТРІН. Кет, а які у Відні можуть бути булочки? Тільки віденські. Слушайте далі. І ось заходить чоловік. В елегантному світлому плащі. Років під п'ятдесят. Купує газету, замовляє каву та склянку води. І сідає навпроти.

КЕТ. А ти що?

КАТРІН. А я жую свою булочку та поїдаю його очима.

КЕТ. А він?

КАТРІН. А він читає газету, п'є каву та запиває її водою.

КЕТ. Ну то й що?

КАТРІН. Як це ну то й що? Як би ти бачила, як він елегантно пив каву та запивав її кришталево чистою водою.

КЕТ. Тю ти, наша Катрін запала на якогось підтоптаного австріяка.

КАТРІН. Запам'ятай, Кет, підтоптаніх австріяків не буває! Вони всі галантні і всі запивають каву кришталевою водою. Галька, правильно я кажу?

ГАЛИНА (*сміється*). Ну може й не всі. Але дівчата, якщо мені справді таки поталанить там влаштуватися, то я вас обов'язково запрошу до себе в гості.

КЕТ. Супер! У мене є трохи коньячку. Давайте за це вип'ємо.

КАТРІН. І пом'янемо нашу подругу. Два тижні тому як не стало Фортуни.

ГАЛИНА. Як це сталося?

КЕТ. Фортуни жах як шкода. Усім завжди допомагала. (Дівчата піднімаються та хрестяться).

КАТРІН. Добрячка ще та була. Справжня медсестра, хоч до серця прикладай. А загинула Фортуна в тилу. Машина з пораненими попала в аварію.

ГАЛИНА. Світла їй пам'ять і земля пухом. Скільки їй років було?

КАТРІН. Сорок вісім. Могла б спокійно біля теліка вже сидіти. А вона, сердечна людина, на фронт подалася. І поранених рятувала, і артилеристам у бою снаряди подавала.

ГАЛИНА. Ніколи не думала, що на війні так повірю в Бога. Тепер знаю, що є рай та пекло.

КАТРІН. І все це завжди поруч з нами – і рай, пекло.

З гуркотом ногами вибиваються двері. До кімнати вриваються двоє з автоматами у військовій формі та балаклавах. Щосили кричать на дівчат: «На пол. Всем на пол». Жбурляють жінок на підлогу. «На пол. Всем лечь. Мордой в ніз. Не двігаться». Перевертаючи все верх дригом, починаю робити обшук.

КАТРІН (*лежачи*). Чуваки, що це таке?

ПЕРШИЙ. Антітерорестіческа операція.

КЕТ. Фраєра, а ви адресом не ошіблісь.

ПЕРШИЙ. Без разговорчіков. Іначе за сопротівленіє пуля в лоб. (*До другого*). Іщі лучше. Не может бить, чтобы нічого небыло.

ДРУГИЙ. Нашьол. Охотнічій нож.

ПЕРШИЙ. Не то, іщі лучше.

Галина піднімається з підлоги.

ПЕРШИЙ (*підскакує до неї*). На пол. Я сказал мордой в землю, падло вражеское..

ГАЛИНА. Не верещи, як свиня. А я тебе, беркутьониш паскудний одразу пізнала.

ПЕРШИЙ. Лечь. Ілі пуля в лоб.

ГАЛИНА. Що, потворо, свою пельку за балаклавою сховав. Я тебе по очам твоїм скаженим бачу.

ПЕРШИЙ. Єщьо слово, і ти терорістка.

ГАЛИНА. Спершу наших хлопців на Майдані дубинкою гамселив. А тепер у тилу героєм став.

ПЕРШИЙ. Она терорістка. В наручнікі ёй, і мешок на голову.

КАТРІН (*піднімається*). А ну не чіпай Гальку!

Другий б'є прикладом Катрін. Та падає непритомна, до неї кидається Кет. Тим часом Галині закручують руки, застібають наручники, а на голову натягають мішок. Виводять.

ГОЛОС: ЯВА ДЕВ'ЯТА. ДОРОГА ДО КИЄВА. МОНОЛОГ ІЗ МІШКОМ НА ГОЛОВІ

Двоє військових у балаклавах виводять на авансцену Галину. У неї на голові мішок, а руки закуті в кайдани. Садовлять її на стілець, самі сідають обабіч децю позаду. Чути гудіння мотору машини. Усі децю погойдуються у такт їзди.

ГОЛОС ГАЛИНИ (*монолог*). ВІЙНА – це чортова лотерея. Випадковостей значно більше, ніж закономірностей. Недаремно тут як ніколи люди починають вірити в Боже провидіння. Цього разу Богові було не до мене, тому то і схопили мене ці чортики. Чортова лотерея. В цій грі не ти перша, і не ти остання. Проте зараз – це помилка. Незабаром нормальні люди в усьому розберуться. Мене відпустять. Ще й вибачаться. А поки потрібно вести себе гідно і все це витримати.

Спогади... Краще поринути в спогади. До війни... До війни – це вже навіть якось і не цікаво

Пам'ятаєш, Галю, той бій під Дебальцевим. На наші позиції пішло в наступ одразу п'ять танків. Половина бійців приготувалися до бою, а половина – стали тікати. Але я цього тоді ще не знала. До санчастини прийшла радіограма «Ведемо бій з танками. Багато поранених. Допоможіть». Зв'язок обірвався. Разом із водієм виїжджаємо на передову. По дорозі в полі зустрічаємо групу солдат. Кажуть, що вони єдині, хто лишився в живих з тієї позиції. І треба вже тікати, бо там ворожі танки. А як же поранені? Ті приречено махнули руками і пішли в тил. Наказую водієві їхати вперед. У нього піт на чолі. Говорить, що якщо там танки, то нас зараз розчавлять, як бляшанку. Проте ідемо, хоча у самої від якогось холоду живіт до спини прилип.

Ми на позиції. Там все в диму. Бій закінчився. Посеред поля палають чотири підбитих рашистських танків І ЧУДО – серед наших хлопців жодного вбитого, хоча купа поранених. Ось так життя перевіряє на війні людей. Одні залишились битися, а інші побігли... Хоча до цього їли з одного казана, співали одних пісень. Боже, а чому ж я тут зараз їду з цим мішком на голові. Боже, що ж це робиться? Хто я? Галина Каштан за позивним Конвалія. Чи вже Конвалія, яка була колись Галиною Каштан. Хто я? Господи, чому ти покинув мене!

Один з охоронців знімає з неї мішок: «Ну хватіт із себя Жану д'Арк разигривать. А то задохньошся, а ми і не увідім».

ГАЛИНА. Не тобі, тиловий крїт, мені щось казати. На передовій, до речі, жодного беркутьониша не зустріла, хоча он вас скільки раніше бігало.

ОХОРОНЕЦЬ. Разговорчікі. Будеш много болтать, снова голову в мешок засуну.

ГАЛИНА. Не цікаві ви, чуваки, ой не цікаві.

ГОЛОС: ЯВА ДЕСЯТА. КИЇВ. ЛУК'ЯНІВСЬКЕ СІЗО

Камера в'язниці. Галина ходить туди сюди, зупиняється і дивиться на маленьке заготоване віконце під стелею.

ГОЛОС ГАЛИНИ: 10 грудня. Мене, санінструктора і волонтера добровольчого батальйону Галину Каштан, звинувачують у тероризмі. Попри відсутності доказів, мене продовжують утримувати в Лук'янівському СІЗО. Абсурдність звинувачень заводять мене у глухий кут. Настільки безпросвітній, що я в цій шурячій камері навіть перестаю вже розуміти саме себе. Пам'ятаю, що Бог ніби кожній людині посилає такі випробування, які вона в стані подолати. Але ж не настільки бредові, як оце зараз зі мною!

Галина починає поратися біля умивальника: щось мити, терти, витирати.

ГОЛОС ГАЛИНИ: 18 грудня. Моя впевненість у тому, що все в цьому житті дається не просто так, летить під три чорти. Хоч вбийте, не розумію, чому мене повинна навчити ця історія. Навіщо? Навіщо мені потрібно спати на нарах, обнімаючи пластикову пляшку з кип'ятком, аби не задубіти від холоду? Навіщо?! Неймовірно хочеться припасти до когось рідного і плакати. Пекельно холодно. Пекельно самотньо. Неймовірно боляче!

Галина лягає на нари, обійнявши теплу пластикову пляшку.

ГОЛОС ГАЛИНИ: 5 січня. На волі всі готуються до Святвечора. А я... Вже називають політв'язнем. Хоча який я політв'язень? Політикою не займалася і ніколи не була в жодній партії. Так, мала активну громадянську позицію, бо завжди переживала за свою Україну. І пішла до добровольчого батальйону тому, що більшість бійців там – справжні патріоти. Чомусь нам постійно насаджують думку, що патріот – це ледь не лайливе слово. Чомусь якщо в Ізраїлі єврей патріот – це добре. А у нас, як український патріот – то одразу нацист. Та годі! На волі всі готуються до Святвечора. А я... А я помалу чахну на цих нарах...

Скрип залізних дверей. Голос охоронця: «Принімайте новенькую». До камери заходить з речами Данька. Двері зі скрипом зачиняються. Німа сцена.

ДАНЬКА. Охренеть. Галька. Медінструктор... Конвалія...

ГАЛИНА. Капець-пісець. Горлівчанка. Ромашка...

ДАНЬКА. Не ожидала. Вот это встреча! Не ожидала... А ти то тут за что? Что, хахаля какого то замочила?

ГАЛИНА. Нікого я не мочила.

ДАНЬКА. Так за что ж тогда сюда такую красівую бабу кінулі? Может не дала кому надо?

ГАЛИНА. Я тут – за тероризм.

ДАНЬКА. Не гоні беса. Колісь по правде. За что?

ГАЛИНА. Кажу тобі – я терористка.

ДАНЬКА (починає сміятися, і з кожною митю все сильніше і сильніше). Хто, ти?!

Терорістка... (Галина теж починає сміятися). Галіна, представляеш, я тоже терорістка... (Після цих слів Галина замовкає).

ГАЛИНА. Ти – так! А я – ні!

ДАНЬКА (замовкає). Может я і так. Может ти і нет. Но сідім то ми, подруга, в одной камере.

ГАЛИНА. Я тобі не подруга!

ДАНЬКА. А я ведь тебе говорила, что ми встретімся в Києве.

ГАЛИНА. І я тобі казала, що твоя адреса – Лукянівське СІЗО.

ДАНЬКА. Но ти ведь і подумать тогда не могла, что ето наш общій адрес.

ГАЛИНА. Це помилка, бо це бред і божевілля!

ДАНЬКА. Помилка, говориш. Ти что, так і не поняла, что вас націков просто іспользовалі. Когда вашім паханам надо било спасать свой бізнес, оні разрешілі вам проліть кров за вашу неньку. А тепер за ненадобностью просто зачіщають свою територію. І кто тепер за тебя заступіться в твоей голімой Україні?

ГАЛИНА (наступає на Даньку). Слухай ти, пришмандовка сепарская, за Україну я тебе голіми руками задушу!

ДАНЬКА (відступає). Ша, ша, а вот етого делать не надо. Потому что тогда тебя точно посадять.

ГАЛИНА. Вони знають про те, що ми з тобою разом у Горлівці були?

ДАНЬКА. Оні знають, что я с Басмачом била. А про тебя я ім нічого не говорила.

ГАЛИНА. Проте я одразу після полону нашим спецам все розповіла.

ДАНЬКА. І про меня?

ГАЛИНА. А ти як думала?

ДАНЬКА. Мд-а... (Обидві жінки задумалися). І давно ти тут сідішь? (Галина мовчки відвернулася). По обстановачке віжу, что уже давненько.

Зі скрипом відчиняються важкі залізні двері. Чути голос охоронця: «Заключьонная Каштан, на виход к адвокату». Галина мовчки виходить. Двері зі скрипом зачиняються.

ГОЛОС: ЯВА ОДИНАДЦЯТА. ПЕТРАРКА ТА ВІРА В БОГА! СІЧЕНЬ 2017 РОКУ

В'язниця. Охоронець заводить Галину до кімнати побачень, де за столом сидить Марко. Конвалія зі слізьми кидається йому на шию.

МАРКО (*пригорнув до себе Галину*). Ну, ну, не плач, Галинко, не треба. Все буде добре! Заспокойся, давай присядемо. (*Сідають по різні сторони стола*). Тепер, Галина Каштан, я буду твоім адвокатом.

ГАЛИНА (*знову починає плакати*). Я знала, я знала, що Бог мене не залишить, що він кине мені цю рятівну соломинку, що не може бути вже настільки чорно в усьому цьому божевільному світі...

МАРКО (*тримає її за руки*). Все, Галю, заспокойся! Ти справжній боєць, до того ж доброволець, тому тримаємо оборону.

ГАЛИНА (*втираючи сльози*). Марко, а де ти раніше був стільки часу?

МАРКО. У Німеччині. Перебував у госпіталі на реабілітації. Бачиш, ось тепер вже з паличкою ходжу (*постукав паличкою*).

ГАЛИНА. Побачила тебе і чомусь помирати стало не так страшно.

Ці судді – небезпечніші за маніяків. Вони навіть огидніші за інквізицію.

МАРКО. Колись батьки відомого італійського поета Петрарки хотіли, аби їх син став суддею. На що Петрарка відповів, що кожному судді після смерті гарантоване місце в пеклі. І він не хоче туди після свого земного шляху. Відмовився від судійства і став поетом. Це було в XIV столітті. Тоді законність і поняття честі були зовсім іншими. Ти можеш уявити, що б сказав Петрарка, як би потрапив у наш час?

ГАЛИНА (*посміхається*). Навіть не уявляю.

МАРКО. Ото ж бо і воно. Але від Петрарки повернемося до наших справ.

Знаю, що до тебе в камеру підселили сепаратистку.

ГАЛИНА. Ого! Ти добре поінформований.

МАРКО. Це теж невід’ємна частина моєї роботи. Будь дуже обережною.

ГАЛИНА. Цю фразу чую з самого дитинства. Знаєш, Марко, таке відчуття, що ми знову їдемо разом у тому потязі...

МАРКО. Моє завдання, аби ти незабаром могла сісти в свій потяг і їхати куди завгодно. Скажімо, до Австрії.

ГАЛИНА. Господи, мені хоча б сісти в тролейбус і доїхати від Лук’янівки до Хрещатика. І то я була б щаслива.

Галина піднімається і під наглядом охоронця виходить.. Марко, спираючись на паличку, йде в інші двері. Виходить за межі в’язниці, де його очікує Катрін.

КАТРІН. Каштане, ну як вона?

МАРКО. Могло бути й гірше. Молодчинка, тримається.

КАТРІН. Херня якась! Чому вона повинна триматися? У чому її винна?

МАРКО. Катрін, адже ти всі відповіді знаєш краще за мене. Класична схема: спершу революція, а вже після інтервенція, війна та контрреволюція.

КАТРІН. Каштан, заради чого ж тоді такі жертви?

МАРКО. Не задавай мені питання на тему Вічності. Завтра передам від тебе та Кет вітання. Нехай трохи потішаться.

КАТРІН. Від Кет нічого не передавай.

МАРКО. Чому?

КАТРІН. Кет більше немає.

МАРКО. Коли?

КАТРІН. Тиждень тому.

МАРКО. Як?!

КАТРІН. У неї на позиції було троє трьохсотих. Двох винесла, а коли повернулася за третім – їх накрило мінометним вогнем.

МАРКО. Таке було славне дівча. Все вона про щось мріяла.

КАТРІН. Конвалії нічого не кажи.

МАРКО. А може, навпаки, краще нехай знає.

КАТРІН. Не треба. Вона дуже любила Кет. Каштане, ти віриш в Бога?

МАРКО. Напевно, так.

КАТРІН. Тоді поясни – чому? Адже гинуть кращі з кращих.

МАРКО. Тільки за Божим задумом смерть Кет не виглядає даремною.

КАТРІН. Грьобаний бабай, але ж насправді все не так!

МАРКО. Насправді, ми не знаємо, що є насправді. Тому то я й вірю в Бога! Ти коли на Донбас?

КАТРІН. Сьогодні.

МАРКО. Обіцяєш себе берегти.

КАТРІН. Багато ви чоловіки бажаєте. А ти обіцяй швидше Галку витягнути.

МАРКО. Обіцяю.

КАТРІН. Тоді і зі мною нічого не станеться.

МАРКО. Хай щастить! *(Катрін обіймає його і мовчки йде геть).*

ГОЛОС: ЯВА ДВАНДЦЯТА. СПОВІДЬ РОМАШКИ

Камера для ув'язнених. Галина одна. Ховає лице в подушці, починає ридати. До камери охоронець заводить Даньку.

ДАНЬКА. Галька, ти плачеш? *(Галина стишується)*. Не плач. Краще смійся, як оце я. Мене теж на допит водили. Такий смішний слідчий! Ще зовсім сопливе, а гонору вже повні штани.

ГАЛИНА *(зривається на ноги, беручи Даньку за барки)*. Я тебе, пришмандовка ти сепарська, голими руками зараз вдавлю у цю стінку. Тобі смішно, а там – на Донбасі – гинуть кращі з кращих.

ДАНЬКА *(виривається, тримаючись за горло)*. Ну ти і скаженючка. Знайшла кого душили. А я хіба винна, що все так сталося?! Ще й землячкою називається.

ГАЛИНА. Я таких землячок душила б усіма фібрами своєї душі. *(Відступає)*. Зачекай, а чого це ти нашою солов'їною раптом заспівала? У Горлівці з тебе слова українського витягнути не можна було.

ДАНЬКА. Все ж таки я вчителька...

ГАЛИНА. Яка вчителька? Сепарша ти затрахана, а не вчителька. Ти у свого Басмача секретуткою була і довіку нею залишишся. *(Відходить)*. Господи, з ким я оце зараз говорю. Слова від мене більше не почувеш. Нізащо! Не буду!

Лягає, відвертаючись до стінки. Якийсь час обидві мовчать.

ДАНЬКА. Все правильно, Галю! Кобила я бита. І життя моє бите... Чому не на общепонятном? Бо нарешті хочу тобі догодити. Так, я не люблю вас нациків. Але особисто

тебе поважаю. Чому? Тому що ти хотіла мені добра. Ти одна з небагатьох у світі людина, яка справді хотіла мене врятувати. Хочеш знати, чому я пішла до ополченців? Та тому, що мені не було вже більше заради чого жити. Після кількох абортів я втратила можливість взагалі колись народити. А жінка без дитини – це вже зовсім інше життя... Мені стало абсолютно все одно – за кого і за що продаватися. Вбивати чи не вбивати, прощати чи не прощати. Але, знай, я нікого не вбивала. Служити тварюкам – служила. Але – не вбивала. Повір, Галю, повір... І ось з'являєшся ти, людина, яка прагне повідомити про небезпеку абортів. Саме те, що знищило моє життя. Ні, я розумію, що в цій довбаній країні тобі ніхто не дозволить цього зробити. Хто ж відмовиться від такого бабла. Але ти одна з тих, хто хоче врятувати цих дітей, цих покалічених жінок. І тепер я з тобою не тільки українською, я з тобою китайською якщо треба говорити буду. Бо ти, людина...

Відчиняються двері, роздається голос охоронця: «Заключьоная Каштан, на виход». Галина піднімається та мовчки виходить.

ГОЛОС: ЯВА ТРИНАДЦЯТА. ПОПАСТИ ПІД РОЗДАЧУ

Кімната для побачень. За столом сидять Марко та Галина.

МАРКО. Галю, справи у нас поки що так собі.

ГАЛИНА. Найшов чим дивувати.

МАРКО. Зараз серйозно зайнялися твоїм перебуванням у полоні в Горлівці. Ретельно працюють із так званою Ромашкою. Аби вона дала проти тебе свідчення.

ГАЛИНА. Які свідчення?

МАРКО. Що заради свого рятунку ти вбила нашого полоненого.

ГАЛИНА. Але це брехня! Я нікого не вбивала.

МАРКО. Є інформація, що Басмач по іншому полонених не відпускав.

ГАЛИНА. Але ж Басмач робив обмін на свого брата, він не міг мене не відпустити. *(Марко нервово постукує олівцем по столу)*. І що каже ця Ромашка?

МАРКО. Ромашка стверджує *(пауза)*, що ти нікого не вбивала.

ГАЛИНА. Марко, розумний друже, поясни мені, дурепі, а навіщо їм так топити мене. Що я їм такого зробила? Я ж всього-на-всього медсестра, і не більше.

МАРКО. Ти попала під роздачу. Так буває. Проводилася внутрішня спецоперація по боротьбі з тероризмом. Тебе спершу загребли за твій язик, а ще більше для звітності. Так би мовити, на одну терористку спіймали більше. Тепер відомство, рятуючи честь мундира, з усієї шкіри вилазить, аби довести, що ти таки винна.

ГАЛИНА. До біса таке життя. Краще, справді, вже померти,

МАРКО. Це ти завжди встигнеш зробити. І ще більше тебе заспокою, рано чи пізно, а ти таки помреш. Як і усі ми. Як і усі вони.

ГАЛИНА. А усі вони хіба не розуміють, що їм також доведеться давати сповідь перед Богом. Чи вони думають, що їм і там за гроші все спишеться?

МАРКО. Не повіриш, але вони про це взагалі не думають.

ГАЛИНА. Доста, не варто більше про це говорити.

МАРКО. Галю, твоя подальша доля має вирішитися протягом найближчих годин.

ГАЛИНА (*піднімається*). Або хвилин.

МАРКО. Або хвилин, які іноді спрямовують нас до Вічності.

ГАЛИНА. Слухай, Марко, коли мене випустять, а мене таки випустять, куди ми підемо?

МАРКО. А ти куди хочеш?

ГАЛИНА. На Хрещатик, їсти морозиво. Домовились...

МАРКО (*посміхається*). Домовились. (*Затемнення*).

ГОЛОС: ЯВА ЧОТИРНАДЦЯТА. 24 ЛЮТОГО 2022 РОКУ

Спальня. Темрява. Марко та Галина розмовляють.

ГАЛИНА. Марко, з того часу, як ти мене витягнув на волю, минуло п'ять років

МАРКО. А ніби все це було вчора.

ГАЛИНА. А мені здається, що ціла вічність.

Марко запалює нічник і піднімається з ліжка, одягає халат. Накульгуючи, підходить до вікна.

ГАЛИНА (*сідає на ліжку*). Марко, тебе щось турбує.

МАРКО. Та ні, просто не спиться.

ГАЛИНА (*дивиться на годинник*). Четверта година ночі.

МАРКО (*все так само біля вікна*). Або четверта година ранку. Скажи, як ти могла ось так взяти і зникнути на цілих п'ять років?

ГАЛИНА. Я завжди прагнула займатися наукою, а в Австрії мені створили всі умови.

МАРКО. А заміж чому тоді там не вийшла? Мала б зараз щасливу сім'ю.

ГАЛИНА. Марко, ми знаємо один одного більше десяти років, і за цей час у нас могло б бути купа дітей.

МАРКО. Могло б, якби мене спершу регіонали не кинули до в'язниці, якби ми з тобою не пішли добровольцями на війну на Донбасі, і якби ти потім не поїхала до Австрії. До речі, ти коли повернулася до України?

ГАЛИНА. 23 лютого 2022 року.

МАРКО. А сьогодні?

ГАЛИНА. 24 лютого 2022 року.

МАРКО. Як бачиш, для купи дітей обмаль часу.

ГАЛИНА. Які ж ми з тобою непрактичні. І чомусь дуже часто згадую Кет – вона мріяла мати хлопчика і дівчинку...

МАРКО. Це та, яка загинула під Маріуполем?

ГАЛИНА. Так, саме та. Вона не одного 300 того змогла врятувати. А себе – ні!

МАРКО. Славне було дівча...

Враз один за одним почувся шум літаків, ракет, а потім і вибух за вибухом.

ГАЛИНА (*зривається з ліжка, пригортаючись до Марка*). Марко, це війна?!

МАРКО (*прислуховується*). Неподалік від нас аеропорт Гостомель. Здається, саме його якраз і бомблять.

ГАЛИНА. Марко, скажи мені, тепер і тут війна?

МАРКО. Так, Галинко, тепер це вже скрізь війна. Я пішов переодягатися.

Виходить. Галина нашивидкуруч приводить себе в порядок, час від часу озираючись на вікно, звідки долинають вибухи. Заходить вбраний в офіцерську форму Марко.

ГАЛИНА (*обіймає його*). Мій красень!

МАРКО. А ти моя красуня. (*Цілюються*). Ну то я пішов.

ГАЛИНА. Куди?

МАРКО. До військкомату.

ГАЛИНА. Ранок. Вони ж ще не відкрилися. Зачекаємо годинку – другу. А поки може передзвони Віталію Краснюку.

МАРКО. Сокіл – кадровий офіцер. Він перший, хто зараз зустрічає цю рашистську орду. Тому Віталію зараз не до нас.

ГАЛИНА. А ти?! Марко, ти ж не зможеш бігати зі своє ногою. А це – війна.

МАРКО. Бігати – так, складно, а автомат триматиму. А ти, може повернешся до Австрії?

ГАЛИНА. Повернуся, але туди, де знайшла свій спочинок наша Кет, і де й досі на передовій моя подруга Катрін.

МАРКО. Там зараз буде справжнє пекло, орки вдарять по Маріуполю всією армадою.

ГАЛИНА. Я знаю.

МАРКО. І все одно...

ГАЛИНА. Так, Марко, до Маріуполя. (*Невелика пауза*). Пам'ятаєш, як тоді в поїзді ти мені декламував:

Сніги і ніч. І ліс дорогу пише. // І спить в снігах все тепле і живе. // Лиш інколи захриплий голос тиші // Чуюсь зорю із вічності позве.

МАРКО (*повторює*). ***Лиш інколи захриплий голос тиші // Чуюсь зорю із вічності позве.***

ГАЛИНА. Марко, мені часом здається, що я вже чую цей захриплий голос тиші.

МАРКО. Не кажи так, не треба...

Пригортаються одне до одного. Затемнення, на горі одна за одною починають загоратися ліхтарики-зірочки, ніби свічечки в піднебесному склепінні.

ГОЛОС: ЕПЛОГ

Чути зумер телефонного дзвінка, Марко бере трубку.

ГАЛИНА. Алло, Марко, ти мене чуєш?

МАРКО. Чую, Галю, добре чую! Як ти?

ГАЛИНА. Як і всі нині в Маріуполі. Тримаємось! Марко, мені наснився Сокіл! Ти щось знаєш про нього?

МАРКО. Ні, але ж він в особливих військах. Та й взагалі зараз із зв'язком сутужно. І який то був сон?

ГАЛИНА. Рівне поле, яке перетинає тоненька лісосмуга. Підрозділу Сокола доручили зупинити колону рашистських танків. Наших п'ятеро. Вони виконали завдання. Однак машину з усією зброєю, яку вони залишили у лісосмузі помітили танки, і відкрили по ній вогонь.

МАРКО. Влучили?!

ГАЛИНА. Так. Машина вибухнула. Сокіл наказав усім відступати до села, що було неподалік.

МАРКО. Відступили.

ГАЛИНА. Ні. Навперейми їм вийшла ворожа ДРГ.

МАРКО. Далі.

ГАЛИНА. Зав'язався бій. І коли орки побачили, що їм наших не здолати, вони направили на них танки...

МАРКО. Далі.

ГАЛИНА. Далі я прокинулась.

МАРКО. Мені також нещодавно снівся Віталька. Ніби високо в небі парить Сокіл. Я йому й кажу, а коли ж ти, друже, опустишся на землю. А Сокіл мені відповідає, що відтепер його домівкою буде тільки небо.

ГАЛИНА. Марко, невже наш Віталька, наш Сокіл загинув?

МАРКО. Віталька фартовий. За стільки років війни на Донбасі жодної подряпини, лише одна контузія. Він не міг загинути.

ГАЛИНА. То ми знову зберемося усі разом після Перемоги?

МАРКО. Так, Галинко, і поїдемо до Краснюка у його рідне село Ташань, де він усіх нас почастиє наливкою з свого саду.

ГАЛИНА. Каштане, ти кажеш правду?

МАРКО. Так, Конваліє, тільки бережи себе. Обіцяєш!

ГАЛИНА. Обіцяю...

Звучить пісня «Пливе кача».

ГОЛОС.

ГАЛИНА КАШТАН (позивний КОНВАЛІЯ) ПРОПАЛА БЕЗВІСТИ ПІД ЧАС ОБОРОНИ МАРІУПОЛЯ.

МАРКО МАР'ЯН (позивний КАШТАН) ОТРИМАВ ВАЖКЕ ПОРАНЕННЯ В БОЯХ ЗА МАКАРІВ НА КИЇВЩИНІ.

ВІТАЛІЙ КРАСНЮК (позивний СОКІЛ) 10 БЕРЕЗНЯ 2022 РОКУ У ЗАПЕКЛОМУ БОЮ З КОЛОНОЮ ВОРОЖИХ ТАНКІВ ЗАГИНУВ НА ЧЕРНІГІВЩИНІ.

ВЖЕ ПОСМЕРТНО ВІТАЛІЮ КРАСНЮКУ ПРИСВОЄНО ЗВАННЯ МАЙОРА СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.

ВІЧНА СЛАВА ГЕРОЯМ УКРАЇНИ!!!

3ABICA.